

Beslutningsforslag nr. **B 56**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 22. december 2017 af Karina Adsbøl (DF), Lise Bech (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Eilersen (DF), Søren Espersen (DF), Peter Kofod Poulsen (DF), Peter Skaarup (DF) og Hans Kristian Skibby (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om, at bobestyrere skal fremlægge timesagsregnskab

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag om ændring af dødsboskifteloven, så bobestyrere bliver forpligtet til en gang om måneden skriftligt at fremlægge dokumentation for

salærets størrelse i form af et timesagsregnskab, hvor timepris og tidsforbrug fremgår, således at arvinger løbende kan følge med i størrelsen på salæret, og for at sikre, at bobestyreren fremmer behandlingen af et bo uden unødigt ophold.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at forpligte bobestyrere til en gang om måneden skriftligt at fremlægge dokumentation for salærets størrelse i form af et timesagsregnskab, hvor timepris og tidsforbrug fremgår, så arvinger løbende kan følge med i størrelsen på salæret og for at sikre, at bobestyreren fremmer behandlingen af et bo uden unødigt ophold.

Problemet med den nuværende lovgivning er, at bobestyreren kun er forpligtiget til i løse vendinger at oplyse om f.eks. tidsforbrug eller generelle takster på første bomøde. Bobestyreren er derimod ikke forpligtiget til at oplyse den forventede størrelse af det endelige salær. Arvingerne står derfor ofte i den situation, at de enten ikke ved, hvad en boopgørelse kommer til at koste, eller at det overslag, de måske fik fremlagt på det første bomøde, slet ikke holder.

Beslutningsforslaget skal sikre, at arvinger på månedsbasis kan følge med i, hvor mange timer der er brugt på at bestyre boet (tidsforbrug) og timeprisen. Dette skal fremgå af et timesagsregnskab.

Det vil for det første give arvingerne mulighed for at holde øje med de løbende udgifter til bobestyrerens salær og mulighed for at komme med indsigelse undervejs i forløbet. For det andet vil det være en fordel for bobestyreren at kunne dokumentere de løbende udgifter, da det ofte er svært at retfærdiggøre et bestemt salær, da værdien af boet ikke nødvendigvis er proportional med den arbejdsbyrde, der er forbundet med behandlingen af boet (»Bobestyrerboer, salærer i solvente bobestyrerboer« af Flemming Sorth, Fuldmægtigen, 2005, FM 1-2005-3636).

Efter de gældende regler er bobestyreren kun forpligtiget til skriftligt at oplyse, hvordan salæret beregnes. Bobestyreren er ikke forpligtiget til hverken at nævne eller dokumentere størrelsen på salæret, jf. dødsboskiftelovens (DSL) § 47, stk. 2:

»Stk. 2. Bobestyreren skal på det første møde, og når der i øvrigt er anledning dertil, skriftligt oplyse arvingerne om,

hvordan salæret beregnes, og om muligt den forventede størrelse heraf. Bobestyreren skal endvidere oplyse om, hvilke øvrige omkostninger der må forventes.«

Det giver god mening, at bobestyreren ikke er forpligtiget til at oplyse det endelige salær på det første bomøde, for på det første bomøde ved bobestyreren ikke, hvor mange timer han/hun kommer til at bruge på en boopgørelse. Arvingerne må derfor sikres indsigt i bobestyrerens salær på anden vis.

Ifølge forslagsstillerne skal dette ske gennem et timesagsregnskab, fordi arvingerne en gang om måneden vil få oplyst salæret til bobestyreren, når de kender både timepris og timeforbrug, og dermed vil arvingerne løbende kunne følge med i salæruddgifterne.

Det skyldes, at det i praksis ikke kun er bobestyrerens timepris på f.eks. 2.000 kr. i timen ekskl. moms, der er vigtig viden på det første bomøde, og som er det eneste, som bobestyreren er forpligtiget til at nævne for at opfylde DSL § 47, stk. 2. Det er lige så vigtigt at kende tidsforbruget, fordi tidsforbruget spiller en ligeså stor rolle for den endelige pris på boopgørelsen. Der er således forskel på, om en bobestyrer skal bruge 5 timer til 200 kr. pr. time eller 3 uger til 2000 kr. pr. time på en boopgørelse.

Konklusionen må være, at med et timesagsregnskab bliver arvinger tidligt i forløbet gjort opmærksom på omkostningerne ved bobestyrerbehandling. Dette kan dels modvirke, at der senere rejses klager over salæret, dels kan det anstifte arvingerne til så vidt muligt at opnå enighed for at undgå en forlængelse af bobehandlingen med en dertil svarende forøgelse af bobestyrerens salær (Betænkning nr. 1519/2010 om revision af dødsboskifteloven, side 26).

Der henvises i øvrigt til bilag 1 og 2, hvoraf henvisninger til artikelmateriale og relevante domme samt besvarelser af spørgsmål i Retsudvalget fremgår.

Skriftlig fremsættelse

Karina Adsbøl (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at bobestyrere skal fremlægge timesagsregnskab.

(Beslutningsforslag nr. B 56)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Baggrundsinformation om bobestyrersalærer

I 1996 påbød det daværende Konkurrenceankenævn, at de vejledende takster for bl.a. dødsbobehandling skulle ophæves. Domstolene skeler dog stadig til de dagældende takster og sammenligner salærer i ligeartede sager. Desto større afvigelse fra dagældende takster i sager, der er sammenlignelige, desto større bevisbyrde skal bobestyreren løfte for det høje salær (U. 1997.238, Advokatsalær for retssag, efter de vejledende takster er ophævet).

Efter ophævelsen af de vejledende takster har diskussionen kredset om, hvorvidt bobestyreres salærer har ligget for højt. Retsassessor Flemming Sorth skriver følgende om bobestyrers salærer: *»Der har i skifte- retskredse – herunder under drøftelse på seminarer – været en opfattelse af, at ophævelsen af de faste takster har ført til en ikke uvæsentlig forøgelse af salærene for bobehandlingen, de helt store boer undtaget.«* Af Flemming Sorths undersøgelse fra 2005 i Frederiksberg retskreds fremgår det, at for boer med en aktivmasse fra 200.000 kr. til 500.000 kr. lå de faktisk udmålte salærer 75,8 pct. højere end de gamle vejledende takster. For boer med en aktivmasse fra 500.000 til 1 mio. kr. lå de faktisk udmålte salærer 27,4 pct. højere end de gamle vejledende takster. For boer med en aktivmasse fra 1 mio. kr. til 1,5 mio. kr. lå de faktisk udmålte salærer 32,5 pct. højere, end de gamle vejledende takster, og på boer med en aktivmasse fra 3 mio. kr. til 6 mio. kr. lå det faktisk udmålte salær 22,5 pct. højere end de gamle vejledende takster. Retsassessor Flemming Sorth konkluderer på baggrund af undersøgelsen (Sorth 2005): *»... salærer for behandling af bobestyrerboer – i alt fald på Frederiksberg – er steget ganske betydeligt for boer med en aktivmasse indtil 6 mio. kr. Undersøgelsen viser også – og ikke uventet – at jo mindre boerne er, jo større afvigelse i opadgående retning i forhold til de gamle takster.«* (»Bobestyrerboer, salærer i solvente bobestyrerboer« af Flemming Sorth, Fuldmægtigen 2005, FM 1-2005-3636).

Dommerfuldmægtig Martin Nyvang følger op på undersøgelsen af bobestyreres salærer på Frederiksberg og foretager tilsvarende undersøgelse for Københavns retskreds og konstaterer, at for boer med en aktivmasse på mellem 0 kr. og 200.000 kr. lå det faktisk udmålte salær 52 pct. højere end de gamle vejledende takster. I intervallet 200.000 til 500.000 er det faktisk udmålte salær ligeledes 52 pct. højere end de gamle vejledende salærer. For boer med en aktivmasse mellem 1 mio. kr. og 1.5 mio. kr. er det faktisk udmålte salær 1 pct. mindre end de gamle vejledende takster. I intervallet fra 1.5 mio. kr. til 3 mio. kr. er det faktisk udmålte salær 6 pct. højere end de gamle vejledende takster, og for boer med en aktivmasse over 3 mio. kr. (med en gennemsnitligt aktivmasse på 7,5 mio. kr. og et gennemsnitligt salær på 140.000 kr.) er det faktisk udmålte salær 8 pct. mindre end de gamle vejledende takster.

Dommerfuldmægtig Martin Nyvang konkluderer (FM 1-2006-29238): *»Som det fremgår af ovenstående, er salærene nu noget højere, end før de takstmæssige salærer blev afskaffet. Dette gælder dog alene boerne med en aktivmasse på en million kroner. I boerne med en aktivmasse på over en million kroner, er salærene cirka det samme, som når det beregnes efter den gamle metode.«* (»Bobestyrersalær, salærer i bobestyrerboer« af Martin Nyvang, 2006, FM 1-2006-29238).

Udvalgte domme og folketingsspørgsmål vedr. bobestyrersalærer**Domme**

Salærklage realitetsbehandlet, selvom boopgørelse efterfølgende var underskrevet og bobestyrers salær nedsat fra 247.250 kr. inkl. moms til 155.000 kr. inkl. moms. Fuldmægtigen, FM2012. 174

Ikke hjemmel i dødsboskiftelovens § 96 og § 97 til at meddele bobestyreren påtaler. Ikke fornødent grundlag for et mindre salær end anmodet om. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2010. 201/2

Bobestyrersalær på 350.000 kr. for 160 advokat- og 120 sekretærtimer, inkl. 75.000 kr. under erhvervs- ejendoms regnskab. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2005. 47

Bobestyrersalær for skønsmæssigt godt 200 timer nedsat til 300.000 kr. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2007. 471

Bobestyrers salær nedsat. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2014. 30

Bobestyrersalær nedsat fra 100.000 kr. til 50.000 kr. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2008 578

Skifterettens kompetence ved klager over bobestyrer og boopgørelse. Tidsskrift for Familie- og Arveret, TFA2010. 188

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende bobestyrers salærer

2017-18

REU alm. del – spm. 204, om der pågår et arbejde i ministeriet med henblik på at se på advokatsalærer generelt, og især for så vidt angår salærer til bobestyrere

REU alm. del – spm. 208, om ministeren er bekendt med de problemstillinger, som der bliver gjort rede for og om ministeren påtænker at iværksætte nogle initiativer vedrørende bobestyrere

REU alm. del – spm. 298 om, hvor mange arvinger der har klaget til Skifteretten over fejlbehandling af boopgørelse

REU alm del – spm. 299 om, hvor arvinger har klaget til Skifteretten over fejlbehandling af boopgørelse, der er faldet ud til fordel for arvingerne

REU alm. del – spm. 300, om der foreligger dokumentation for årene 2007-2017 for at borgere har lidt tab af værdier i boer i forbindelse med bobehandling

2016-17

REU alm. del – svar på spm. 741, om ministeren kan redegøre for, hvad lovgiver havde til hensigt med at indsætte ordet salær i dødsboskiftelovens § 11, stk. 3

REU alm. del – svar på spm. 740, om ministeren kan redegøre for, om ministeren påtænker at revidere dødsboskiftelovens § 11, stk. 3

REU alm. del – svar på spm. 739, om ministeren vil yde teknisk bistand til et ændringsforslag til dødsboskifteloven, der indebærer, at der indføres et værn mod, at en bobestyrer kan tømme et bo

REU alm. del – svar på spm. 738 om, hvilke regler der findes for at forhindre en bobestyrer i at tømme et bo

REU alm. del – svar på spm. 737 om, hvorvidt ministeren planlægger at fastsætte regler om, at bobestyrere skal udskrive regninger eller faktura mindst en gang i kvartalet

REU alm. del – svar på MFU spm. 601, om ministeren agter at foretage sig noget konkret i forhold til de klager, ministeren har modtaget i sit ministerium, vedrørende bobestyrersalærerne

REU alm. del – svar på MFU spm. 597, om ministeren kan indhente svar fra skifteretterne på den førte statistik over bobestyrernes salærer i de enkelte sager

REU alm. del – svar på MFU spm. 507 om, hvilke tiltag der er sket siden 2012, jf. artiklen Bobestyrere ribber arvinger for en fjerdedel af arven fra Politken.dk den 7. juni 2012

REU alm. del – svar på MFU spm. 506 om bobestyrernes salærer, herunder om der er et maksimum for dette

2015-16

REU alm. del – svar på spm. 811 om en kommentar til henvendelse af 2. august 2016 fra Henrik Mähl Kristiansen og Lisbeth Skalborg vedr. bobestyreromkostninger

REU alm. del – svar på spm. 786 om ministerens kommentar til henvendelse af 15/7-16 fra Henrik Mähl Kristiansen og Lisbeth Skalborg vedr. bobestyreromkostninger